

BRANDEXPERT LEGT UIT WAAROM APPARTEMENTSBRAND ZO VERRADERLIJK IS

Voor de brandweer betekende de brand van gisteren op Linkeroever een zeer uitdagende operatie.

Foto APRA

«Niet de vlammen, maar de rook maakt de meeste slachtoffers»

Het zijn niet de vlammen die bij een appartementsbrand de meeste slachtoffers maken, maar de rook. Die verspreidt zich via slecht afgedichte doorvoeringen en kokers razendsnel naar de verdiepingen boven de brandhaard. Brandveiligheidsadviseur Tim Renders legt uit waarom appartementsgebouwen zo kwetsbaar zijn. «Veel bewoners kennen de vluchtroutes niet.»

Marc COPPENS

Hoewel grootschalige drama's in appartementsgebouwen relatief zeldzaam zijn, bewijst de realiteit dat het soms misgaat. Twee jaar geleden was er een zware brand in de Kennedytoren in Luik. Het vuur en de verstikkende rook verspreidden zich razendsnel door de technische schachten van de wohntoren van 28 verdiepingen. Drie bewoners lieten het leven.

Brandveiligheidsadviseur Tim Renders benadrukt dat een appartementsgebouw in theorie perfect brandveilig kan worden gemaakt, maar dat de praktijk vaak anders is. Het fundamentele probleem zit in de zogenaamde doorvoeringen, de openingen in muren en plafonds waar sanitaire afvoeren, elektriciteitskabels en andere nutsvoorzieningen doorheen lopen. «Als deze doorvoeringen niet correct en brandwerend zijn afgedicht, ontstaat er bij brand een gevaarlijk schoorsteeneffect», legt Renders uit. «De rook verspreidt zich dan razendsnel naar de bovenliggende verdiepingen. Het maakt ook dat de brandhaard niet altijd makkelijk is te vinden.»

Verschroeide luchtwegen

Sinds 1994 geldt er in België een strengere federale wetgeving die de brandveiligheid — afhankelijk van het aantal bouwlagen — strakker reguleert. «Nieuwere gebouwen moeten bijvoorbeeld over twee traphallen beschikken die in overdruk worden gezet, zodat rook er onmogelijk kan binnendringen», zegt Renders. De luchtdruk in de traphallen wordt dan kunstmatig hoger gehouden dan in de rest van het gebouw. Het gevaar schuilt echter in oudere gebouwen, waar deze strengere normen niet retroactief

van kracht zijn. Bij een appartementsbrand zijn het zelden de vlammen die de meeste slachtoffers eisen, het is de rook die bovendien vaak toxisch is.

«Rook onttrekt zuurstof aan de ruimtes en kan — mits die warm genoeg is — plotseling in brand vliegen», waarschuwt Renders. «Het inademen van deze hete gassen schroeit de luchtwegen onmiddellijk dicht.» Om de verspreiding van deze dodelijke rook te stoppen, gebruikt de brandweer tegenwoordig 'rookstoppers'. Dit is een gordijn in een verstelbaar metaal frame dat over een deuropening wordt gespannen, zodat er geen rookgassen kunnen ontsnappen. Ook blokkeert het de toevoer van verse zuurstof naar de brandhaard.

Uitputtingsslag

Voor brandweermannen is een appartementsbrand een fysieke uitputtingsslag. Waar je bij een normale woningbrand meteen kunt blussen, moet de brandweer hier eerst de hoogte overwinnen via de traphal of een brandladder. «Brandweerlui moeten meterslange slangen, straalpijpen, zware ademluchttoestellen en gereedschap om deuren open te breken manueel naar boven sleuren», vertelt Geert Ollevier van de Vereniging Vlaamse Brandweervrijwilligers. «Het overwinnen van de verdiepingen met tientallen kilo's aan materiaal maakt de interventie extreem vermoeiend.» De complexiteit wordt verder vergroot omdat de brandweer bij aankomst vaak geen flauw idee heeft hoeveel mensen er in het gebouw aanwezig zijn. «Het bevolkingsregister biedt wel een indicatie van de gedomicilieerden, maar houdt geen rekening met be-

zoekers of afwezigen», stelt Ollevier. Wat kan je als bewoner zelf doen om je gebouw brandveilig te maken? De ultieme tip van Tim Renders is helder: neem als bewoner of eigenaar zelf het initiatief. «Vraag via de syndicus het brandpreventieverslag van het gebouw op», adviseert hij. «De brandweezones lichten appartementsgebouwen regelmatig door en dit verslag legt de pijnpunten bloot. Kijk kritisch naar de ouderdom van het verslag en controleer of er sindsdien risico's of beschadigingen zijn bijgekomen.»

«Brandweerlui moeten tientallen kilo's materiaal naar boven sleuren. Dat maakt zulke interventies extreem vermoeiend»

GEERT OLLEVIER, VERENIGING VLAAMSE BRANDWEERVRIJWILLIGERS

Daarnaast pleit Renders voor regelmatige evacuatieoefeningen. «Veel bewoners kennen de vluchtroutes niet, of de noodverlichting — correcter de 'veiligheidsverlichting' genoemd — blijkt niet te werken», zegt Renders. «Mocht het alarm onverhoopt toch afgaan, sluit dan altijd de deur van je appartement om rookverspreiding tegen te gaan en begeef je naar de traphal. Voor minder mobiele personen is de traphal, mits afgesloten achter twee opeenvolgende branddeuren, de veiligste plek in afwachting van de hulpdiensten.»

ARMAND (83)

Armand Ost (83) beleefde gisteren wellicht de twee langste uren van zijn leven. Zelf was hij uit het brandende flatgebouw geraakt, maar van zijn vrouw Irene De Nys (79) ontbrak elk spoor. Terwijl de brandweer elke verdieping doorzocht, bereidde hij zich voor op het ergste. «Je denk altijd dat het je nooit zal overkomen.»

Jeffrey DUJARDIN

Gisterochtend staat Armand aan de rand van het afgezette gebied, vlak bij zijn appartementsgebouw op het Antwerpse Linkeroever. Boven de flat hangt een donkere rookpluim. De tachtiger heeft er amper oog voor. Hij heeft maar één gedachte. «Mijn vrouw... Ze zit nog binnen.» Armand kijkt strak voor zich uit terwijl een ploeg van VTM NIEUWS hem vragen stelt. Zijn blik verradt paniek. «Ik zou mijn vrouw moeten kunnen bereiken», zegt hij. «Maar ik krijg helemaal geen informatie.» Zelf is Armand buitengeraakt. Zijn vrouw niet, althans niet voor zover hij weet. Hij belt haar, maar krijgt geen gehoor. Hij vraagt informatie aan de politie en de brandweer, maar blijft in het duister tasten. «Als ze buiten was geraakt, zou ze naar de overkant gekomen zijn of mij tenminste gebeld hebben», zegt hij. Een buurman is wel geëvacueerd, en ook hij heeft Irene niet gezien. En dus groeit de onrust met elke minuut.

Geenspoor

Armand kijkt naar de balkons, de rook en de brandweertui die zich een weg proberen te banen door het gebouw. Hij weet hoe gevaarlijk het binnen moet zijn. «Als je in de gang durft te lopen, raak je er niet meer uit», zegt hij. «Gegarandeerd.» Twee uur lang krijgt Armand geen nieuws over Irene. Hij kan enkel hopen op een teken dat ze veilig is. Tegelijk dringt de gedachte zich op die hij niet wil toelaten. Dat hij haar misschien niet meer zal terugzien. «Je denkt altijd dat het je nooit gaat overkomen», zegt hij later. «Maar je ziet

Koning Filip

D
U

het: het k
veilige pl
het terra
bouw sta
«Daar is
vertelt l
ze naar
derzoek
lijk teru
dienst

en

